

מתקף לה רב יוסף: והא מזידה היא ובחרטה תליא מילתא כשנזקקת שוב לבעלה, וקרבן על שבועת ביטוי חייבים רק אם נעלמה ממנה השבועה בשעה שעוברת עליה?

ועוד — קרבן שבועה שהוא כשבה או שעירה בעי לאיתויי, ולא עוף שמביאה יולדת?!

ב. ומפני מה אמרה תורה — זכר שנולד, אמו טהורה לשבועה ימים,

ונקבה שנולדה, אמה טהורה רק לארבעה עשר ימים?

והשיב להם רשב"י: זכר, שהכל שמחים בו, [אביו ואמו] — אמו מתחרטת על שבועתה כבר לשבועה ימים אחר הלידה. נקבה, שהכל עצבים בה (299) — אמו מתחרטת משבועתה רק לארבעה עשר.

ג. ומפני מה אמרה תורה — מילה לשמונה ימים?

והשיב להם רשב"י: שלא יהו כולם אוכלים ושמחים בסעודה, ואביו ואמו עצבים שאסורין בתשמיש!

תניא: היה רבי מאיר אומר —

מפני מה אמרה תורה נדה לשבועה? מפני שרגיל בה, באשתו, ומרוב רגילות קץ בה, ולכן, אמרה תורה: תהא טמאה שבועה ימים, כדי שתהא חביבה על בעלה כשעת כניסתה לחופה! (300)

שאלו תלמידיו את רבי דוסתאי ברבי ינאי:

א. מפני מה איש מחזור על אשה, ואין אשה מחזרת על איש?

והשיב להם — משל לאדם שאבדה לו אבירה, מי מחזור על מי? — בעל אבירה מחזור על אבירתו! וכן גם האיש מחזור אחר האשה שהיא הצלע שנלקחה ממנו וחסרה לו.

ב. ומפני מה איש פניו למטה, בשעת תשמיש, ואשה פניה למעלה, כלפי האישה?

והשיב להם — זה, האיש, ממקום שנברא [האדמה], כלפיה הוא מפנה פניו. וזו, האשה, ממקום שנבראת, האיש, שנוצרה ממנו, כלפיו היא מפנה פניה.

ביום שומעו.

בערוך לנר הביא מהמדרש רבה [בראשית כ] שרשב"י בעצמו כבר כתב שכדברי הרמב"ן, וישב בזה קושית הגמרא בסמוך מדוע אינה מביאה לקרבן כשבה או שעירה, ככל עובר על שבועתו. וראה ביפה תואר [שם] שפירש דברי המדרש בדרך אחרת.

299. המהרש"א ביאר שטעם השמחה בזכר הוא משום שהאשה מצטערת מאד בחבלי הלידה, שמחה היא שנולד זכר שלא יצטרך

בצער זה, אבל כשנולדת נקבה, עצובה היא על שעתידיה לסבול גם היא צער זה.

300. בסדרי טהרה [קפג ה'] הביא שיש שרצו להתיר איסור נדה בפנויה מכח סוגיתנו, שסברי שכיון שכל טעם באיסור נדה היא כדי שתהא חביבה לבעלה, פנויה שאין שייך טעם זה מותרת. ולהפקיע משיטות אלו כתב הרמ"א [קפג א'] "ואין חילוק בין פנויה לנשואה לענין איסור נדה." ובתורת השלמים [שם, ד'] ביאר שסוגיתנו כשיטת רבי שמעון שדרש טעמא